

Preses relīze

Luksemburgā, 2017. gada 23. novembrī

Turpmāk nepieciešamas izmaiņas, lai kohēzijas finansējuma izlietojums būtu vairāk vērsts uz rezultātiem, norāda ES revidenti

Izmaiņas, kas paredzētas kohēzijas izdevumu pārvaldības uzlabošanai, ir inovatīvas, taču vēl nav efektīvas, atzīts Eiropas Revīzijas palātas jaunākajā ziņojumā. Revidenti uzskata, ka ir jāpastiprina veids, kā nosaka obligātās prasības un kā izvērtē darbības rezultātus.

Kohēzijas izdevumi būtiski ietekmē daudzu ES dalībvalstu ekonomiku. Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda un Eiropas Sociālā fonda izdevumi 2014.–2020. gadā kopumā veido gandrīz 350 miljardus EUR. Deviņās dalībvalstīs reģionālās attīstības un kohēzijas izdevumi atbilst vairāk nekā 30 % no visiem valdības kapitālizdevumiem, un četrās dalībvalstīs – Ungārijā, Lietuvā, Slovākijā un Latvijā – tie veido vairāk nekā pusi no visiem publiskā sektora ieguldījumiem.

Revidenti izvērtēja divas jaunas prasības, kas ieviestas 2014.–2020. gada periodam nolūkā nodrošināt, lai kohēzijas finansējuma izlietojums ir vairāk vērsts uz rezultātiem, proti, *ex ante* nosacījumus un izpildes rezervi. Priekšnoteikumi (ko dēvē arī par *ex ante* nosacījumiem) attiecas uz prasībām, kas jāizpilda pirms programmu īstenošanas uzsākšanas; izpildes rezerves vajadzībām no lielākās daļas programmu ir jārezervē 6 % no dalībvalstīm paredzētā finansējuma, kuru piešķirs atbilstīgi 2019. gadā veicamās darbības rezultātu izvērtēšanas secinājumiem.

“Kohēzijas fondu optimāls izlietojums ir ļoti svarīgs daudzām ES dalībvalstīm,” paziņoja par šā ziņojuma sagatavošanu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Ladislav Balko. “Taču, lai sasniegtu iecerēto ietekmi, jauno prasību dēļ būs nepieciešamas izmaiņas, kā arī dalībvalstu apņēmība un ieinteresētība.”

Kopumā revidenti konstatēja, ka *ex ante* nosacījumi nodrošināja saskaņotu satvaru, lai varētu izvērtēt dalībvalstu gatavību izmantot ES fondus plānošanas perioda sākumā. Taču nebija skaidrs, cik lielā mērā šie nosacījumi sekmēja situācijas izmaiņas. Turklāt Komisija neizmantoja iespēju apturēt maksājumus, ja *ex ante* nosacījumi netika izpildīti.

Revidenti arī uzskata, ka izpildes rezerve, visticamāk, neveicinās finansējuma būtisku pārdali

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas pieņemto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

programmām ar labākiem darbības rezultātiem. Izpildes rezerves koncepcija tikai nelielā mērā veicina lielāku orientāciju uz rezultātiem, jo tā galvenokārt balstīta uz finansējuma izlietojumu un iznākumiem. Turklāt papildu finansējumu piešķir arī tad, ja starpposma mērķi nav sasniegti pilnībā. Revidenti uzskata, ka jaunu maksājumu apturēšana un finanšu korekcijas par nepietiekamiem darbības rezultātiem ir solis pareizajā virzienā, taču uz šiem pasākumiem attiecas ierobežojoši nosacījumi un tādēļ maz ticams, ka tie tiks īstenoti praksē.

Revidenti neuzskata, ka pašreizējā 2014.–2020. gada periodā regulējuma izmaiņas būtu izmaksu ziņā efektīvas. Taču viņi mudina dalībvalstis un Komisiju izmantot abas jaunās prasības, lai izvairītos no līdzekļu izšķērdēšanas.

Revidenti sniedz vairākus ieteikumus par Kohēzijas fonda līdzekļu efektīvāku izlietojumu. Gatavojoties periodam pēc 2020. gada, Komisijai

- jāizvērtē *ex ante* nosacījumi, kas piemērojami laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, jānodrošina to atbilstība Eiropas pusgada procesam, jānosaka skaidri vērtēšanas kritēriji ar izmērāmiem mērķiem un jāprasa *ex ante* nosacījumu izpilde visā plānošanas periodā;
- izpildes rezerve jāpadara par instrumentu, kas lielākā mērā orientēts uz rezultātiem un kas paredz finansējuma piešķiršanu tām programmām, kurās tikuši sasniegti labi rezultāti, un tas turpmāk jāattīsta kā instruments labu darbības rezultātu atalgošanai;
- jāizmanto rīki, kas labāk parāda ilgtermiņa infrastruktūras programmu faktiskos darbības rezultātus;
- jāpārskata maksājumu apturēšanas un finanšu korekciju piemērošanas nosacījumi, lai būtu vieglāk novērst darbības rezultātu nepietiekamību jau agrīnā posmā.

Īpašais ziņojums Nr. 15/2017 “*Ex ante* nosacījumi un izpildes rezerve kohēzijas jomā: inovatīvi, taču vēl neefektīvi instrumenti” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.